

raadsmededeling

zaak/onderwerp Z-15-07515 / Invoering Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht
 Overheidsondernemingen
portefeuillehouder M.A. den Boer
team Directie
opgesteld door J. Becking
datum/voorstel nr 6 mei 2015 /

Geachte raad,

Op 26 maart heeft u de motie vennootschapsbelasting aangenomen. Door ons college is toegezegd om u in de geest van de motie zo volledig mogelijk te informeren over proces, inhoud en stand van zaken van de invoering van de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht Overheidsondernemingen (Vpb).

Inmiddels zijn wij van start gegaan met de introductie van vennootschapsbelasting voor onze gemeente. De introductie van de vennootschapsbelasting wordt projectmatig opgepakt onder begeleiding van het Servicepunt 71, die dit voor alle deelnemende gemeenten faciliteert. In de bijlage treft u algemene informatie over de VPB aan en een beschrijving van het invoeringstraject binnen de SP71- gemeenten. Inmiddels zijn wij bezig met fase 2: inventarisatie activiteiten en toerekening. Per 1 januari zal de implementatie gereed zijn. Op 9 juni is hierover een presentatie gepland in de audit commissie.

Wij hebben extern advies gevraagd over de verwerking van de VPB vooruitlopend op de invoering hiervan. Dit heeft geleid tot het afboeken van een verlies op de grondexploitatie Nieuw Rhijngest. Dit is verwerkt in de jaarrekening 2014. Het extern advies is als bijlage bijgevoegd.

Ook nemen wij de stand van zaken mee bij de gemeenschappelijke regelingen.

Meer informatie is te vinden op de website van de VNG en de website van de Commissie BBV.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Oegstgeest
de secretaris

J.W. van Tuijl

de burgemeester

drs. J.B. Waaijer

Bijlagen: 1

Bijlage 1

Status project Invoering vennootschapsbelasting

Op 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen naar verwachting een feit. Dit betekent dat de activiteiten van de gemeente vanaf dat moment in beginsel in de heffing van vennootschapsbelasting zullen worden betrokken. Dit is een grote verandering ten opzichte van de huidige situatie, waarin de gemeente in beginsel integraal is vrijgesteld van heffing van vennootschapsbelasting. Op dit moment wordt het wetsvoorstel 'Modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen' behandeld in de Eerste Kamer. De verwachting is dat de behandeling in het tweede kwartaal wordt afgerond. Vanwege de druk die vanuit de Europese Commissie op Nederland wordt uitgeoefend kan ervan uitgegaan worden dat de belastingplicht niet later dan op 1 januari 2016 in zal gaan. Desalniettemin is voornamelijk door het VNG en de Belastingdienst aan gemeenten geadviseerd om te wachten met de inventarisatie en implementatie tot er definitief duidelijkheid is over het wetsvoorstel. Om tot implementatie van de nieuwe belastingplicht voor de bij Servicepunt71 (SP71) aangesloten gemeenten te komen heeft het BVO opdracht gegeven een projectteam samen te stellen en in samenwerking met gemeenten een plan van aanpak op te stellen. Dit plan van aanpak is inmiddels vastgesteld.

Planning project Invoering vennootschapsbelasting

Het project Invoering vennootschapsbelasting heeft als doel het succesvol implementeren van de vennootschapsbelastingplicht per 1 januari 2016 volgens de dan geldende wet- en regelgeving. Dit betekent dat op 1 januari 2016 inzichtelijk moet zijn welke activiteiten onder de vennootschapsbelastingplicht vallen, hoe de fiscale openingsbalans eruit ziet en dat de (financiële) administratie voor zover nodig aangepast is. Om tot deze doelstelling te komen is het project opgedeeld in de onderstaande fases.

Fase 1: Scope en samenstellen projectteams

4 februari 2015 – 10 april 2015

Deze fase is inmiddels afgerond met het ter vaststelling aanbieden van het projectplan. Fase 1 is derhalve gebruikt voor het samenstellen van een projectteam, de inventarisatie voor een aantal subprojectteams (per organisatie) en het opstellen van het projectplan. Daarnaast heeft de projectleider, tevens fiscalist, de ontwikkelingen met betrekking tot de vennootschapsbelastingplicht op de voet gevolgd en is er door EY op verzoek van SP71 een workshop verzorgd voor de medewerkers van de gemeenten en SP71.

Fase 2: Inventarisatie activiteiten en toerekening

17 april 2015 – 24 augustus 2015

De tweede fase van het project Invoering vennootschapsbelasting richt zich in eerste instantie op de inventarisatie van de activiteiten van de gemeente. Hierbij wordt per activiteit bekeken in hoeverre er sprake is van een ondernemingsactiviteit voor de vennootschapsbelasting, of er een vrijstelling van toepassing is en in hoeverre verbonden partijen te maken krijgen met de vennootschapsbelastingplicht. Als duidelijk is voor welke activiteiten de gemeente belastingplichtig wordt zullen activa, passiva, kosten en opbrengsten aan deze activiteiten worden toegerekend. Op deze manier ontstaat er een beeld van de (financiële) gevolgen van de vennootschapsbelasting voor de gemeente en kan er een conversie plaatsvinden naar een fiscale openingsbalans en resultatenrekening. De projectgroep zal bij de inventarisatie en toerekening rekening houden met de zogeheten 'quick wins' op het gebied van belasting besparen. Dit betekent dat activiteiten voor zover mogelijk geclusterd worden om winsten en verliezen met elkaar te kunnen salderen en dat bekeken wordt in hoeverre kosten en baten op een gunstige wijze toegerekend kunnen worden aan de activiteiten. Ook de waardering van activa en passiva spelen een rol, omdat op basis van de wetgeving alles op de waarde in het economische verkeer (WEV) gewaardeerd dient te worden. Zie ook het advies m.b.t. het afboeken van de historische plankosten NRG. Door zaken tegen een hoge WEV op de balans op te nemen zal de winst bij vervreemding lager zijn, hetgeen een belastingvoordeel oplevert. Aan het einde van de inventarisatiefase stelt het projectteam per organisatie een rapport op met betrekking tot de gevolgen vennootschapsbelastingplicht. Wij zullen u hierover via de 2^e voortgangsrapportage 2015 nader over berichten. Daarnaast zal er in de commissie audit van 9 juni 2015 een presentatie met betrekking tot de vennootschapsbelastingplicht voor Oegstgeest worden verzorgd door de fiscalist van SP71 over de stand van zaken op dat moment.

Fase 3: Implementatie

4 september 2015 – 31 december 2015

De derde en laatste fase van het project behelst de daadwerkelijke implementatie van de

vennootschapsbelastingplicht binnen de gemeente. Allereerst zullen de bevindingen uit de tweede fase worden afgestemd met de Belastingdienst, waarna overgegaan kan worden tot het opzetten van een (afgeleide) fiscale administratie. De noodzaak van een dergelijke administratie zal beoordeeld worden in de inventarisatiefase. Ten slotte zal het projectteam zich in de implementatiefase richten op het inrichten van de fiscale processen, het beleggen van taken en verantwoordelijkheden en de kennisborging binnen de organisaties. Omdat alle activiteiten van de gemeente doorlopend getoetst dienen te worden aan de vennootschapsbelastingplicht is het belangrijk dat de medewerkers van de gemeente ook goed op de hoogte zijn van de ontwikkelingen en de fiscalisten van SP71 weten te vinden op dit gebied. De directeur Bestuur & concernondersteuning zal door het projectteam geïnformeerd worden over de te nemen stappen in het kader van de implementatie van de vennootschapsbelasting. Het project zal worden afgesloten met een eindrapportage, die wij in januari 2016 verwachten.

Monitoring en optimalisatie

Naast de implementatie van de vennootschapsbelastingplicht bij de gemeente zijn er in het projectplan nog twee fases benoemd, welke niet tot de scope van het project zelf behoren, maar wel gerelateerd zijn aan de vennootschapsbelastingplicht. Het gaat om de monitorings- en de optimalisatiefase. De monitoringsfase start op 1 januari 2016 en behelst onder meer het permanent voeren van een (afgeleide) fiscale administratie, het zorgen dat ontwikkelingen binnen de gemeente worden afgestemd op de eisen van de vennootschapsbelasting en het creëren van bewustwording binnen de organisaties voor de eisen van de vennootschapsbelasting. Daarnaast gaat het om het aanvragen van voorlopige aanslagen, het doen van de vennootschapsbelastingaangifte (voor het eerst in 2017) en de fiscale audit. Voor de optimalisatiefase wordt in het projectplan voorgesteld in de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 de scenario's voor fiscale optimalisatie te ontwikkelen en eventueel te implementeren. Het gaat hierbij niet om de eerder genoemde 'quick wins', maar om uitgebreide herstructureringen waarmee een belastingvoordeel te behalen is. Dit belastingvoordeel dient echter afgezet te worden tegen de andere consequenties van een herstructurering (mate van bestuurlijke invloed, btw/bcf, overdracht eigendommen, structurele administratieve last, etc.) en de extra kosten die waarmee de implementatie van een scenario gepaard gaat. Vanwege het nog niet definitief zijn van de wet, de onduidelijkheden hieromtrent en de beperkte tijd voor de implementatie is ervoor gekozen deze optimalisatiefase in 2016 plaats te laten vinden.

Gevolgen vennootschapsbelasting

Zoals bovenstaand aangegeven is er in april gestart met de inventarisatie van de gevolgen van de vennootschapsbelastingplicht voor de gemeente Oegstgeest. Het is om die reden op dit moment niet mogelijk om specifieke uitspraken te doen over de consequenties die de vennootschapsbelasting per 1 januari 2016 met zich zal brengen. Wel zijn er in de afgelopen periode een aantal algemene zaken duidelijk geworden met betrekking tot de gevolgen van de vennootschapsbelastingplicht voor gemeenten. Onderstaand wordt daarom achtereenvolgend ingegaan op het ondernemingsbegrip, de vrijstellingen, de waardering van activa en passiva en een overzicht met activiteiten waarvoor de belastingplicht in Oegstgeest waarschijnlijk gaat gelden.

Onderneming

Vennootschapsbelasting is een belasting die wordt geheven over de winst. Per 1 januari 2016 worden gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting 'voor zover er een onderneming wordt gedreven'. Deze eis geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen en stichtingen die door de gemeente worden beheerst. Door de gemeente beheerste BV's en NV's worden integraal belastingplichtig, wat inhoudt dat het criterium 'voor zover een onderneming wordt gedreven' voor deze rechtsvormen niet geldt. Voor de overige activiteiten van de gemeente moet dus getoetst worden in hoeverre er een onderneming wordt gedreven. Uit jurisprudentie blijkt dat het moet gaan om een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, deelname aan het economische verkeer en een winststreven. Ook als er structurele overschotten worden behaald met een bepaalde activiteit of als er sprake is van (potentiële) concurrentie wordt er geacht een winststreven aanwezig te zijn. De gemeente zal uiteindelijk in beginsel vennootschapsbelasting verschuldigd zijn over het resultaat van deze 'ondernemingsactiviteiten'.

Voorbeelden van mogelijke ondernemingsactiviteiten

Bij het wetsvoorstel 'Modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen' wordt geen limitatieve opsomming gegeven van de activiteiten waarvoor de gemeente

belastingplichtig wordt. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het toetsen van haar activiteiten aan het ondernemingscriterium. Daarnaast geldt nog een aantal vrijstellingen, waarop hierna zal worden ingegaan. Onderstaand is een aantal voorbeelden gegeven van activiteiten waarvan duidelijk is dat de gemeente er mogelijk belastingplichtig voor wordt.

- Grondbedrijf
- Exploitatie vastgoed, inclusief sportaccomodaties
- Exploitatie recreatiegebieden
- Inzamelen bedrijfsafval
- Cultuur (theater, museum etc.)
- Horeca
- Detachering personeel
- Parkeerbedrijf
- Begraafplaats
- Openbaar vervoer
- Dienstverlening voor andere gemeenten

Overigens is het zo dat ook bij de diverse aan ons verbonden partijen een start is gemaakt met het in kaart brengen van de invoering van de Vpb.

Vrijstellingen

Op het moment dat is vastgesteld dat de gemeente voor een bepaalde activiteit belastingplichtig wordt voor de vennootschapsbelasting kan bekeken worden of er een vrijstelling van toepassing is. Naast de specifieke vrijstellingen die in de vennootschapsbelasting gaan gelden voor academische ziekenhuizen, onderwijs en onderzoek, en zeehavenbeheerders zijn er ook een aantal algemene vrijstellingen die in het geval van de gemeente kunnen gelden. Deze worden onderstaand kort weergegeven.

- *Vrijstelling voor interne activiteiten*
Voor ondernemingsactiviteiten die binnen de eigen gemeentelijke organisatie worden verricht.
- *Vrijstelling voor quasi-inbesteding*
Voor ondernemingsactiviteiten die niet worden uitbesteed aan de markt, maar in wezen zelf worden verricht in een afzonderlijk privaatrechtelijk lichaam waarin de gemeente een 100% belang heeft.
- *Vrijstelling voor samenwerkingsverbanden*
Voor samenwerkingsverbanden van publiekrechtelijke rechtspersonen, waarbij naar evenredigheid wordt gedeeld in de kosten en de activiteiten onbelast zouden blijven als de deelnemer (gemeente) deze zelf zou uitvoeren
- *Vrijstellingen voor overheidstaken*
Voor taken die bij (grond)wet zijn opgelegd en voor zover niet in concurrentie wordt getreden met private partijen. Ook van de overheidstaken is geen limitatieve lijst opgenomen bij het wetsvoorstel. De gemeente moet zelf onderbouwen waarom iets een ondernemingstaak is en of er niet in concurrentie wordt getreden.
Het ministerie van Financiën heeft van de volgende voorbeelden gegeven van overheidstaken waarvoor de vrijstelling geldt:
 - Legen van prullenbakken langs de openbare weg
 - Handhaving van openbare orde en veiligheid
 - Afgifte van identiteitsbewijzen
 - Voltrekken van huwelijken
 - Parkeren op de openbare weg
 Daarnaast heeft het ministerie de volgende activiteiten genoemd als voorbeeld waarvoor de vrijstelling mogelijk niet geldt:
 - Parkeergarages
 - Ambulancevervoer
- *Vrijstelling voor dienstverleningsovereenkomsten (DVO)*
Voor een publiekrechtelijke rechtspersoon of een privaatrechtelijk overheidslichaam dat onder een DVO werkzaamheden verricht voor een publiekrechtelijke rechtspersoon of een privaatrechtelijk overheidslichaam. De vrijstelling geldt als de werkzaamheden, indien de afnemer van de dienst deze zelf zou uitvoeren, zouden zijn vrijgesteld als overheidstaak

Conclusie

Het projectteam Invoering vennootschapsbelasting zal de gevolgen van de vennootschapsbelastingplicht voor de gemeente op relatief korte termijn inventariseren en in kaart brengen. Daarbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden om belasting te besparen door middel van de zogeheten 'quick wins'. Bovenstaand is vooruitlopend op de bevindingen van het projectteam een overzicht gegeven van de activiteiten van de gemeente waarvoor de belastingplicht mogelijk gaat gelden en de vrijstellingen die mogelijk op de ondernemingsactiviteiten van de gemeente van toepassing zijn. De implementatie van de vennootschapsbelasting binnen de gemeente, inclusief de effectuering van de 'quick wins', zal per 1 januari 2016 gerealiseerd zijn. Vanaf 1 januari 2016 zal bekeken worden in hoeverre de belastingdruk verder verlaagd kan worden, waarbij ook juridische herstructurering van activiteiten overwogen zal worden. Oegstgeest voldoet op deze wijze dus tijdig aan de nieuw in te voeren wet- en regelgeving omtrent de vennootschapsbelasting en de mogelijkheden om belasting te besparen worden zo optimaal mogelijk benut.

